

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/24/2023
Identifikačné číslo spisu: 4320010134
Dátum vydania rozhodnutia: 04.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4320010134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného S. W. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného S. W. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/93/2020, z 2. februára 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. W. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 3T/15/2020, z 19. októbra 2020 [pozn.: ktorého vyhláseniu predchádzalo zo strany okresného súdu prijatie vyhlásenia obvineného W. o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe v zmysle § 257 ods. 1 písm. c), ods. 7 Trestného poriadku] bol obvinený S. W. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j), § 127 ods. 12 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že od presne nezistenej doby najmenej od roku 2018 do 24. júla 2019 si bez príslušného povolenia zabezpečoval od doposiaľ nestotožnených osôb na neznámych miestach v meste W. drogu zvanú „pervitín“, ktorú následne prechovával pri sebe, alebo v mieste svojho prechodného pobytu v meste Š. - Č. Z. XXX/X, časť použil pre vlastnú potrebu a zvyšok po predchádzajúcej telefonickej, resp. obdobnej dohode v meste Š. a blízkom okolí predával obvykle za finančnú hotovosť vo výške 10 eur za jednu dávku, prípadne odovzdával aj bezodplatne ďalším konzumentom tejto drogy, a to najmä osobám S. I., X. J., F. O. a I. O., pričom dňa 24. júla 2019 počas vykonávania domovej prehliadky v mieste jeho prechodného bydliska dobrovoľne vydal 1 kus plastového vrečka s tlakovým uzáverom s obsahom kryštalického materiálu, pričom znaleckým skúmaním bolo zistené, že ide o kryštalický materiál s obsahom metamfetamínu s celkovou hmotnosťou 887 mg, ktorý obsahoval účinnú látku metamfetamín s priemernou koncentráciou 17,0 % hmotnostných metamfetamínu, obsahujúci 151 mg absolútneho

metamfetamínu, čo zodpovedá najmenej 4 bežným jednorazovým dávkam drogy, pričom metamfetamín, ktorý je účinnou látkou drogy zvanej „pervitín“ je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok, na držbu ktorých je potrebné povolenie Ministerstva zdravotníctva SR, pričom predmetného skutku sa dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Levice z 2. júla 2015 vydaným pod sp. zn. 3T/225/2014, právoplatným 2. júla 2015, odsúdený pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona

Za to okresný súd obvinenému uložil podľa 172 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l), písm. n), § 37 písm. h) Trestného zákona a s použitím § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, na výkon ktorého menovaného zaradil podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia za súčasného zrušenia výroku o treste obsiahnutého v rozsudku Okresného súdu Levice, sp zn. 4T/128/2019, z 24. februára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/27/2020, z 9. júna 2020, a síce s použitím § 42 ods. 2 Trestného zákona ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresný súd ďalej obvinenému uložil trest prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného zákona, a to 1 ks mobilný telefón zn. n. HUAWEI, CAM - L21, bielej farby s prasknutým displejom vľavo hore, IMEI 1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX so SIM kartou spoločnosti Orange, 1 ks mobilný telefón zn. HUAWEI, model MYA-L41, striebornej farby, IMEI 1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX, ktoré sa nachádzajú v úschove na Krajskom riaditeľstve PZ Nitra, Odbore kriminálnej polície v Nitre v úschove pod číslom 26/2019, ako aj finančnej hotovosti 10 (desať) Eur vedenej na bankovom účte Okresnej prokuratúry Levice č. W.. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 4, § 74 ods. 1, ods. 2 veta prvá Trestného zákona menovanému obdobne tak uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a napokon podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, za použitia § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil ochranný dohľad vo výmere 30 (tridsať) mesiacov v rozsahu podľa § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného zákona.

Krajský súd v Nitre na podklade odvolania obvineného podaného čo do výroku o treste rozhodol uznesením, sp. zn. 1To/93/2020, z 2. februára 2021 tak, že odvolanie menovaného zamietol postupom podľa § 319 Trestného poriadku.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený W. dovolanie s ohľadom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Obvinený v podanom dovolaní argumentoval v zásade nasledovne.

„ ... súd neakceptoval podmienky z hľadiska mimoriadneho zníženia trestu a okolností prípadu, kde ustanovenie trestnej sadzby je pre páchatel'a neprimerané, pričom v tomto smere obvinený by mal vykonať ešte ďalší trest v trvaní dva a pol roka, ktorý si v čase odsúdenia už vykonával. Priznanie a oľutovanie obvineného by malo byť zohľadnené z hľadiska použitia poľahčujúcich okolností, ktoré mal súd obžalovanému priznať ... v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona ... a poľahčujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) [pozn.: správne má byť zrejme § 36 písm. n)] ... napomáhaniu orgánom činným v trestnom konaní. Krajský súd v Nitre konštatoval, že obvinený disponoval psychotropnou látkou na viacerých osobách po dlhšiu dobu, teda viac ako 7 mesiacov, avšak podľa ustálenej judikatúry po dlhšiu dobu by malo byť konštatované, že sa tak dialo počas jedného roka ... taktiež konštatoval, že trest uložený obvinenému je neprimerane mierny, ale vzhľadom na to, že nebolo podané odvolanie v neprospech obvineného, došlo len k zamietnutiu odvolania ... v tomto smere takýto postup súdu zo strany obvineného je považovaný za nezákonný ... neprihliadol k tomu, že obvinený spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní na odhaľovaní závažnej trestnej činnosti, ktorá bola objasnená a túto

skutočnosť prehliadol. Súd uložil obvinenému aj ochranné protitoxikomanické liečenie, ktoré by malo byť vlastne základom toho, aby obvinený v budúcnosti nebol konzumentom omamných a psychotropných látok a táto skutočnosť by mala byť preferovaná pred vysokým trestom odňatia slobody. Zákon nerozlišuje pojem na viacerých osobách, či sa jedná o 3, 4 osoby alebo 50 osôb, ani výšku odmeny, ktorú získal za takúto činnosť, kde v tomto smere nedošlo k predaju omamných a psychotropných látok za finančnú hotovosť, na ktorej by sa mohol obvinený zásadným spôsobom obohatiť, ale sa jednalo len o nerozvážne konanie s tým, že obvinený uznal dôkazy proti nemu, tieto nenamietal, priznal sa a oľutoval svoje konanie. Na základe týchto skutočností navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre a vyhlásil nasledovný rozsudok:

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/93/2020, z 2. februára 2021, bol s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. d) Trestného poriadku porušený zákon v neprospech obvineného,
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje,
- zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol".

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka nasledovne.

„ ... dovolanie ... považujem za nedôvodné a v plnom rozsahu sa stotožňujem s rozsudkom Okresného súdu Levice ... ako i právnu argumentáciu uvedenou v odôvodnení tohto rozhodnutia. Podľa môjho názoru v prejednávanej veci nie sú splnené dôvody dovolania ... súdom uložený trest vo výmere 10 rokov je jednoznačne na spodnej hranici ... trestnej sadzby, rozhodnutie súdu je podľa môjho názoru založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku a takisto súd použil správne hmotnoprávne ustanovenie Navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného S. W. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože je zřejmé, že nie sú dané dôvody dovolania ... pokiaľ tak Najvyšší súd Slovenskej republiky neurobí, navrhujem, aby ... na verejnom zasadnutí predmetné dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol ...".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (čo do výroku o uloženom treste) a o tomto bolo rozhodnuté (hoci rozhodnutiu odvolacieho súdu predchádzalo okresným súdom prijaté vyhlásenie obvineného o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku).

Tým bola splnená podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku pre jeho prerokovanie, nakoľko naposledy označené ustanovenie Trestného poriadku vyjadruje zásadu, že podaniu dovolania (okrem tých procesných situácií, kedy je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti) musí predchádzať uplatnenie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa (v konkrétnom prípade ide o odvolanie podané obvineným W. proti výroku o treste).

Ak sa obvinený odvolal „len“ proti výroku o treste (na podklade okresným súdom skôr prijatého vyhlásenia obvineného v zmysle § 257 ods. 1 písm. c), ods. 5 a 7 Trestného poriadku) a predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol práve a len výrok o treste, nemôže obvinený právne účinným spôsobom svojim dovolaním napadnúť aj „otázku viny“. V takom prípade totiž neexistuje právny záver odvolacieho súdu ohľadom súdom prvého stupňa prijatého vyhlásenia o vine z právno - kvalifikačného

hľadiska, nakoľko o ňom krajský súd vecne nerozhodoval. Možnosť takéhoto rozhodovania v zmysle naznačeného je vylúčená práve s poukazom na § 257 ods. 5 Trestného poriadku v spojení s § 372 ods. 1 Trestného poriadku. To znamená, že s poukazom na skôr vyjadrené nie je splnená podmienka uplatnenia riadneho opravného prostriedku - odvolania - v „potrebnom“ rozsahu (aj vo vzťahu k výroku o vine). Ak k uvedenému pristupuje skutočnosť, že vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa predchádzalo vyhlásenie obvineného o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, je s takýmto vyhlásením (samozrejme za predpokladu, že súd vyhlásenie obžalovaného prijal postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku) spojený procesný následok podrobne opísaný v ods. 8 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku - vyhlásenie súdu, že dokazovanie v rozsahu obžalovaným „priznanej“ trestnej činnosti nevykoná.

Z aplikácie vyššie citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva záver, že je ďalej vylúčené na podklade obvineným podaného dovolania skúmať aj výrok o vine (okrem prípadného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku), nakoľko tento vôbec nebol predmetom prieskumu súdom prvého stupňa (v spojení s uznesením odvolacieho súdu) v dôsledku dobrovoľného vzdania sa práva na kontradiktórne prejednanie trestnej veci zo strany obvineného. Povedané inými slovami, skutkový podklad uvedený vo výrokovej časti podanej obžaloby bol súdom prvého stupňa právne konformným spôsobom v celom rozsahu akceptovaný.

To znamená, že pre obvineného neexistuje predmet, ktorý by bol spôsobilý byť atakovaný dovolacími námietkami akokoľvek sa dotýkajúcimi výroku o vine. Uvedené treba vnímať ako priamu referenciu k námietke obvineného spočívajúcej v polemike ohľadom spáchania trestnej činnosti za súčasného naplnenia tam uvedeného osobitného kvalifikačného pojmu podľa § 138 písm. j) Trestného zákona - na viacerých osobách [pozn.: páchanie trestného činu aj podľa § 138 písm. b) - po dlhší čas, ktorú obvinený prezentuje bez ohľadu na skutočnosť, že dotknutý osobitný kvalifikačný pojem je zmienený len v rámci úvah obsiahnutý v odôvodnení uznesenia krajského súdu bez akéhokoľvek právne - kvalifikačného dopadu; v texte podaného dovolania je preto jeho použitie nenáležité].

Čo sa týka skôr zmienenej prípustnosti dovolania podopretého o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak aj v takom prípade je oprávnenou osobou len minister spravodlivosti a nie obvinený. Je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6Tdo/3/2016, zo 14. apríla 2016, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12, roč. 2017, v zmysle ktorého ustanovenia § 257 ods. 5, resp. § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. Proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny, resp. o tom, že nepopiera spáchanie skutku, ktorý mu je kladený obžalobou za vinu podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Z toho vyplýva záver, že osobou oprávnenou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o tom, že nepopiera spáchanie skutku, je iba minister spravodlivosti, pričom jeho oprávnenie na podanie dovolania je v tomto prípade limitované uplatnením jediného dovolacieho dôvodu, a to dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Keďže obvinený na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa urobil vyhlásenie o tom, že nepopiera spáchanie skutku a prvostupňový súd toto jeho vyhlásenie prijal, v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku, proti výroku o vine s poukazom na vyššie uvedené nie je oprávnený podať dovolanie.

S prihliadnutím na zákonom podrobne upravené procesné dôsledky prijatia takéhoto vyhlásenia súdom v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku takto formulované dovolacie námietky za daného procesného stavu nemôžu pred dovolacím súdom kvalifikovane obstáť. Ide totiž o skutkové námietky smerujúce proti výroku o vine (spochybňujú, resp. poukazujú na nedostatky ohľadom už ustáleného a obvineným dobrovoľne priznaného, resp. výslovne nepopretého skutkového stavu a jeho právnej kvalifikácie),

ktorého ďalší prieskum, či už na podklade odvolania alebo dovolania podaného obvineným, je s odkazom na skôr rozvedené úvahy vylúčený.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného uplatnené voči výroku o treste, v tom zodpovedajúcej časti je obvinený osobou oprávnenou na podanie dovolania.

Najvyšší súd po oboznámení sa s obsahom podaného dovolania ako aj rozhodnutí vydaných vo veci samej skôr konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi dospel k záveru, že dovolanie obvineného W. je potrebné odmietnuť, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktoré je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom, naďalej pokračovať, resp. ju „nanovo“ prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania (vrátane dovolacích dôvodov) striktné obmedzené; potenciálne „široké“ ponímania uplatnenia tohto mimoriadneho opravného prostriedku by nesporne mohla založiť takú procesnú situáciu, kedy by konanie pred dovolacím súdom bolo v zásade konaním pred „ďalšou riadnou opravnou inštanciou“ a dovolanie tak chápané len ako ďalšie odvolanie.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

Námietky obvineného W., ktorými sa v zásade domáhal vyslovenia „nespravodlivosti“ uloženého trestu nenapĺňajú žiaden dovolací dôvod.

Podľa R 44/2017 Ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona <., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maius [od menšieho k väčšiemu] použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom)], keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Vyššie vyjadrená právna veta vychádza z argumentačného podkladu, že je namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine mal možnosť, no v žiadnom prípade povinnosť pristúpiť za použitia analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok ako pri schválení dohody o vine a treste. Keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého (pre obžalovaného priaznivého) rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je tu ešte dôvodnejšia. Ide o procesnú logiku vzdania sa práva na súdne konanie, v rámci ktorej je vhodné a vecne správne umožniť, ale nie

obligatórne „prikázať“ v takýchto procesných situáciách konajúcim a rozhodujúcim súdom použiť príslušné ustanovenia Trestného zákona upravujúce mimoriadne zníženie trestu.

Treba doplniť, že obvineným označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nezodpovedá pomerne stabilne judikovaným záverom vyplývajúcim z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Je tomu tak z dôvodu, že výrok o vine v tomto prípade nepodlieha vecnému prieskumu zo strany dovolacieho súdu; s ohľadom na obsah podaného dovolania možno v stručnosti poukázať na závery vyplývajúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu (S 5/2011), podľa ktorého ak nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V označenom stanovisku sa súčasne konštatuje, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody sa svojou povahou a významom primkyna k všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmeru v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl., a preto na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno formálne podradiť pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia v zmysle dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) a h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak [podľa písm. i)] rozhodnutie je založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, resp. [podľa písm. h)] bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) a h) Trestného poriadku možno špecifikovať tak, že ostatne označený dôvod dovolania je špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa výhradne k výroku o treste. Práve tento právny záver má právno - aplikačný dopad spočívajúci v tom, že okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste možno tento výrok napadnúť len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podstatnou je však zásadná skutočnosť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku - ako ani iný dovolací dôvod - nemôže byť naplnený s poukazom na primeranosť (výšku) druhu uloženého trestu, ak je tento v zmysle Trestného zákona prípustný a uložený v rámci zákonom upravenej trestnej sadzby. Týmto spôsobom je súčasne v princípe vylúčená možnosť „úspešne“ sa domáhať naplnenia dotknutého dôvodu dovolania napr. na základe okolnosti, že nebolo použité ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu (§ 39 a nasl. Trestného zákona) - okrem príkladom takej modelovej situácie, ak predmetné ustanovenie § 39 a nasl. Trestného zákona síce použité bolo, ale súd v rozhodnutí napadnutom dovolaním neuviedol žiadnu okolnosť, ktorá je podkladom použitia ustanovenia § 39 a nasl. Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu (viď napr. R 57/2007, R 58/2007, R 5/2011, R 51/2014 a i.).

Ak sa obvinený domáha vyslovenia porušenia zákona v intenzite naplňajúcej dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, je potrebné uviesť, že všetky odseky obsiahnuté v ustanovení § 39 a nasl. Trestného zákona sú fakultatívneho charakteru. Povedané inými slovami: na použitie príslušného hmotnoprávneho ustanovenia upravujúceho mimoriadne zníženie trestu nie je právny nárok. Súd dôvody nepoužitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu totiž ani nemusí uvádzať v odôvodnení rozhodnutia, pokiaľ skutočnosti nasvedčujúce niektorému z do úvahy prichádzajúcich dôvodov takéhoto zníženia neboli predmetom dokazovania. Iba použitie niektorého z ustanovení mimoriadneho zníženia trestu musí súd náležitým spôsobom odôvodniť (viď skorší poukaz na R 57/2007, R 58/2007, R 5/2011, R 51/2014).

Dovolací dôvod navyiac nie je v trestnej veci obvineného W. naplnený zákonne predpokladaným

spôsobom už len s poukazom na skutočnosť, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 a nasl. Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou fakultatívnou povahou a významom predstavuje paralelu so všeobecnými kritériami určenými pre voľbu druhu trestu a jeho výmery podľa § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a nasl. Trestného zákona, pričom naproti nemu stoja napríklad ustanovenia § 41, resp. § 42 Trestného zákona upravujúce postup súdu pri ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu, respektíve § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré predstavujú naopak ustanovenia kogentnej povahy.

Z toho dôvodu nemožno - podľa subjektívneho názoru obvineného - cit.: „nespravodlivú“ absenciu aplikácie niektorého z odsekov ustanovenia § 39 Trestného zákona podradiť dokonca ani pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vyššie vyjadrené platí aj za procesnej situácie spočívajúcej v „nespravovaní sa“ závermi vyjadrenými v stanovisku č. R 44/2017. Dotknuté stanovisko explicitne pozitívne pripúšťa možnosť - no v žiadnom prípade povinnosť - použitia vyhlásenia obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b), resp. písm. c) Trestného poriadku ako hmotnoprávne súladný podklad pre postup podľa § 39 a nasl. Trestného zákona napriek absencii výslovnej právnej úpravy upravujúcej aj takúto alternatívu.

Ak skôr vo veci konajúce súdy nevyužili niektoré z citovaných zákonných ustanovení zakladajúce ich moderačné oprávnenie a uložený trest v konečnom dôsledku vymerali v rámci zákonom predpokladanej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že by trest bol uložený mimo sadzbu upravenú v Trestnom zákone.

Podstata zostáva zachovaná aj s prihliadnutím na obvineným prezentovanú údajnú „spoluprácu“ s orgánmi činnými v trestnom konaní na odhaľovaní „závažnej trestnej činnosti, ktorá bola objasnená“ - táto totiž celkom zjavne nebola prehliadnutá (v rozpore s tvrdením obvineného obsiahnutom v podanom dovolaní), nakoľko pozornosti najvyššieho súdu neuniklo konštatovanie odvolacieho súdu spočívajúce vo vytknutí nesprávneho priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona pri ukladaní trestu odňatia slobody a jeho výmery, konkrétne v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona (viď str. 3 odsek predposledný odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Tým celkom zjavne (podľa „formy“ vyjadrení zvolených odvolacím súdom) došlo k uloženiu trestu vo výmere priaznivejšej pre obvineného (nakoľko obvinenému bol v zmysle rozsudku súdu prvého stupňa ukladaný trest odňatia slobody za súčasného konštatovania poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v pomere 2:1 „v prospech“ obvineného). Krajskému súdu napriek uvedenému nezostalo v dôsledku absencie podania riadneho opravného prostriedku - odvolania prokurátorom v neprospech obvineného nič iné, než „zostať pri konštatovaní“, čo treba naostatok vnímať ako postup, ktorý je úplne súladný s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a v žiadnom prípade nepredstavuje pochybenie hmotnoprávnej, resp. procesnej povahy (tobôž nenapĺňa v naznačenom kontexte žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku). Na tom nič nemení ani „nesúhlas“ obvineného s daným konštatovaním odvolacieho súdu za súčasného označenia citovanej úvahy odvolacieho súdu ako „nezákonnej“, nakoľko ide skôr o dôsledok zjavného nepovšimnutia si skutočnosti, že okresný súd v zmysle uvedeného na spoluprácu menovaného prihliadol pri ukladaní trestu, a síce priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (čo na strane druhej prehliadol obvinený).

Najvyšší súd len z akademického hľadiska poznamenáva, že krajský súd sa dopustil pri vyhotovení uznesenia zrejmej chyby v písaní nachádzajúcej sa na poslednej strane dotknutého uznesenia, v ktorom zjavným nedopatrením uviedol úvahy, ktoré sú s poukazom na ich vecnú nesúvislosť s predmetnou trestnou vecou (nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace a i.). Zo strany najvyššieho súdu ale uvedené predstavuje skôr kozmetické pochybenie, ktoré nevyvoláva za následok žiaden iný, než formálny nedostatok odstrániteľný formou vydania opravného uznesenia v zmysle § 174 a nasl. Trestného poriadku za primeraného použitia § 180 Trestného poriadku

V dôsledku nesplnenia žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.